

महाराष्ट्र शासन राजपत्र भाग चार-ब

वर्ष २, अंक ३६]

गुरुवार ते बुधवार, सप्टेंबर ८-१४, २०१६/भाद्र १७-२३, शके १९३८

[पृष्ठे १६, किंमत : रुपये २०.००

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमांन्वये तयार केलेले (भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश.

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

कल्पतरु पॉइंट, २ रा ते ४था मजला, सायन सर्कलजवळ, सायन (पूर्व) मुंबई ४०० ०२२.

अधिसूचना

क्रमांक एमपीसीबी/जेडी(एपीसी) सेक्शन/बी-३४९८.— हवा (प्रदूषण प्रतिबंध व नियंत्रण) अधिनियम, १९८१ मधील कलम ५४ उप-कलम (२) मधील परिशिष्ट (झ) अन्वये राज्यशासन व म.प्र.नि. मंडळाच्या समन्वयाने महाराष्ट्र राज्यातील पारंपरिक विटभट्ट्यांच्या स्थापनेबाबतचे (स्थान निश्चिती उद्योग उभारणी) नियम, २०१६ अधिसूचित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र राज्यातील पारंपरिक विटभट्ट्या (स्थान निश्चिती व उद्योग उभारणी) नियम, २०१६.

अ. प्रस्तावना

१. उपरोक्त नियम महाराष्ट्र राज्यातील पारंपरिक विटभट्ट्या (स्थान निश्चिती व उद्योग उभारणी) नियम, २०१६ असे संबोधण्यात यावेत.

२. सदर नियम शासकीय अधिकृत पत्रिकेमध्ये प्रसिद्ध झालेल्या दिनांकापासून अंमलात येतील.

३. जे विटभट्टीधारक ९ × ४ × ६ इंच आकारांच्या एकावेळी २५,००० नगांपेक्षा जास्त विटांची निर्मिती करीत असतील तसेच ९ × ४ × ३ इंच आकारांच्या एकावेळी ५०,००० नगांपेक्षा जास्त विटांची निर्मिती करीत असतील अशा विटभट्टीधारकांनी मप्रनि मंडळाचे संमतीपत्र घेणे बंधनकारक राहिल. या सर्व विटभट्टीधारकांनी पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ अंतर्भूत वने व पर्यावरण विभाग, भारत सरकार यांनी पारित केलेल्या दिनांक २२ जुलै २००९ व १८ नोव्हेंबर २००९ च्या राष्ट्रीय हवा गुणवत्ता मानकांचे व त्यामध्ये नमूद केलेल्या अटींचे पालन करणे त्यांच्यावर बंधनकारक राहिल.

४. जे विटभट्टीधारक ९ × ४ × ६ इंच आकारांच्या एकावेळी २५,००० नगांपेक्षा कमी विटांची निर्मिती करीत असतील तसेच ९ × ४ × ३ इंच आकारांच्या एकावेळी ५०,००० नगांपेक्षा कमी विटांची निर्मिती करीत असतील अशा विटभट्टीधारकांना मप्रनि मंडळाचे

संमतीपत्र घेणे बंधनकारक राहणार नाही. या सर्व विटभट्टीधारकांनी पर्यावरण (संरक्षण) कायदा, १९८६ अंतर्भूत वने व पर्यावरण विभाग, भारत सरकार यांनी पारीत केलेल्या दिनांक १८ नोव्हेंबर २००९ रोजीच्या राष्ट्रीय हवा गुणवत्ता मानकांचे पालन करणे त्यांच्यावर बंधनकारक राहिल.

५. वर नमूद केलेल्या ठिकाणांव्यतिरिक्त राज्यातील खालीलप्रमाणे नमूद केलेले क्षेत्रेही विटभट्टी उभारणीसाठी निषिद्ध करण्यात येतील.

(अ) महाराष्ट्र राज्यातील सर्व संरक्षित वने, राष्ट्रीय उद्याने, अभयारण्ये आणि घोषित केलेली राज्यातील थंड हवेची ठिकाणे.

(ब) कासचे पठार, कोयना वन्य जीव अभयारण्य, चांदोली राष्ट्रीय उद्यान आणि राधानगरी अभयारण्य व युनेस्कोने घोषित केलेली जागतिक प्राचिन ऐतिहासिक स्थळे.

(क) नागरी राज्य संस्थेने त्यांनी रहिवासी विभागातील स्थानिक लोकांच्या सल्ला मसलतीने निश्चित करून जाहीर केलेली क्षेत्रे, ज्यामध्ये स्थानिक महानगरपालिका/स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी निश्चित केलेल्या क्षेत्रामध्ये निषिद्ध असेल, अशी क्षेत्रे.

ब. विटभट्ट्यांमध्ये वापरण्यात येणाऱ्या इंधनाबाबत.

१. कोळशाऐवजी कृषि क्षेत्रातील टाकाऊ वस्तू इंधन म्हणून पारंपरिक विटभट्ट्यांमध्ये वापरण्यास प्रवृत्त करण्यात यावे व कालांतराने कोळशाचा वापर काढून टाकण्यात यावा.

२. १० मि.मि. इतके आकारमान असलेल्या व ज्या कोळशामध्ये राखेचा अंश ३४ टक्क्यांपेक्षा कमी असलेला कोळसा इंधन म्हणून पारंपरिक विटभट्ट्यांमध्ये वापरण्यात यावा.

३. पारंपरिक विटभट्ट्यांमध्ये स्फोटक पदार्थ ज्वलनशील रसायने, पेटकोक उद्योगांमधून निर्माण झालेली रसायने, तसेच घातक आणि इतर कचरा (व्यवस्थापन व सीमांतगत वाहतूक) अधिनियम, २०१६ मध्ये अंतर्भूत असलेल्या रसायनांचा वापर व प्लास्टिक, रबर, चामडे यांचा इंधन म्हणून वापर करण्यात येऊ नये.

क. पारंपरिक विटभट्ट्या (स्थान निश्चिती व उद्योग उभारणी) नियम, २०१६ ची अंमलबजावणी

१. सर्व पारंपरिक विटभट्टीचे ठिकाण १००० लोकसंख्या असलेल्या वस्तीपासून कमीत कमी २०० मीटर अंतराच्या पुढे असावे.

२. सर्व पारंपरिक विटभट्टीचे ठिकाण राष्ट्रीय महामार्ग तसेच राज्य महामार्गापासून कमीत कमी २०० मीटर अंतराच्या पुढे असावे.

सदरहू अधिसूचना पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या पत्र क्र. एसईएसी-२०१५/प्र.क्र.१८४/तां.क.२, दिनांक २४ ऑगस्ट २०१६ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

मुंबई,

दिनांक २६ ऑगस्ट २०१६.

डॉ. पी. अनबलगन,

सदस्य सचिव, मप्रनि मंडळ.

MAHARASHTRA POLLUTION CONTROL BOARD

Kalptaru Point, 2nd to 4th floor, Near Sion Circle, Sion (East), Mumbai 400 022.

NOTIFICATION

No. MPCB/JD(APC) Section/B-3498.—In exercise of the powers conferred under sub-section (1) of section 54 read with clause (z) of sub-section (2) of the said section and sub-section (1) of section 21 of the Air (Prevention & Control of Pollution) Act, 1981, the State Govt after consultation with the Maharashtra Pollution Control Board hereby notifies the following guidelines for the establishment of clamp type traditional brick kilns in the State of Maharashtra,

THE MAHARASHTRA CLAMP TYPE TRADITIONAL BRICK KILNS (SITTING CRITERIA FOR ESTABLISHMENT) RULES, 2016.

A. Short title and Commencement

1. These Rules may be called as The Maharashtra clamp type traditional Brick kilns (Sitting Criteria for Establishment) Rules, 2016.

2. These Rules will come into force with effect from the date of their publication in the *official Gazette*,

3. The traditional clamp type brick kilns manufacturer having capacity more than 50,000 numbers of bricks per batch of the size 9X4X3" and having capacity 25,000 Nos. per batch of the size 9X4X3" shall obtain consent from the Board, They shall comply with the Notification dated 22nd July 2909 issued by MOEF, GOI and National Ambient Air Quality Standards Dated 18th November 2009,

4. The traditional clamp type brick kilns manufacturer having capacity less than 50,000 numbers of bricks per batch of the size 9X4X3" and having capacity 25,000 Nos. per batch of the size 9X4XB" shall comply with National Ambient Air Quality Standards Dated 18th November 2009.

5. Except the above locations the establishments of the traditional clamp type brick kilns are not allowed in the following locations in the State of Maharashtra.

(a) Reserved and Protected Forest, National Parks, Sanctuaries and notified hill stations in the State. Entire Eco-Sensitive Zone/Areas like Matheran, Mahabaleshwar, Pachgani Dahanu, etc. declared under Environment (Protection) Act, 1986 by Ministry of Environment and Forest (MOEF), New Delhi.

(b) World Heritage State Sites such as Kass Plateau, Koyana Wildlife Sanctuary, Chandoli National Park, and Radhanagari Wildlife Sanctuary etc, as declared by UNESCO in the State.

(c) Residential areas, as identified after due public consultation will be declared and declared area by concern Municipal corporations / Local Bodies.

B. Fuel pattern to be used in Brick Kilns-

1. Local agro wastes residue shall be encouraged for use as internal fuel to replace coal in a phased manner.

2. Coal of 10 mm size with ash content less than 34 percent shall be used as a fuel in brick Kiln.

3. Industry shall not use any type of explosive chemicals, spent organic, solvent, oily residue, pet coke, filter press cake material, any type of chemicals or waste material covered under the Hazardous and Other Wastes (Management and Transboundary Movement) Rules, 2016 and other waste such as plastic rubber, leather as a fuel in the brick kiln.

C. Implementation of Clamp type Traditional brick Kiln (Location and Establishment) Rules, 2016.

४

महाराष्ट्र शासन राजपत्र भाग चार-ब, गुरुवार ते बुधवार, सप्टेंबर ८-१४, २०१६/भाद्र १७-२३, शके १९३८

1. The traditional clamp type brick kilns shall be established 200 mtrs. away from the human habitation, having more than 1000 population .
2. The traditional clamp type brick kilns shall be established 200 mtrs. away from the National Highway and State Highway, having more than 1000 population.

This is issued with the approval of the Environment Dept., Government of Maharashtra *vide* letter No. SEAC-2015/Case No.184/TC2, dated 24th August 2016.

Mumbai,
Dated 26th August 2016

DR. P. ANBALAGAN,
Member Secretary, MPCB.